

Na podlagi tretjega odstavka 64. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF in 14/13) ter drugega odstavka 4. člena in prvega odstavka 12. člena Pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpiti zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/04, 38/06, 84/09, 107/10 – ZPPKZ in 42/12) izdaja minister za zdravje

O D R E D B O

o programu pripravništva in strokovnega izpita za poklic delovni terapevt/delovna terapevtka

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Ta odredba določa program obsega in vsebine pripravništva in strokovnega izpita ter znanj, ki jih pripravnik pridobi za poklic delovni terapevt/delovna terapevtka.

2. člen

Javni zdravstveni zavod, izvajalec zasebne zdravstvene dejavnosti in drug zavod, ki opravlja zdravstveno dejavnost (v nadaljnjem besedilu: delodajalec), organizira usposabljanje pripravnika tako, da lahko usvoji predpisana znanja in spretnosti iz tega programa ter se usposobi za:

- obravnavo ljudi vseh starostnih skupin, ki imajo težave pri izvajanju namenskih aktivnosti zaradi fizičnih ali duševnih funkcionalnih ovir v življenjskem, delovnem in socialnem okolju,
- ocenjuje, vzdržuje, vzpostavlja in omogoča udeležbo posameznika v namenskih aktivnostih na področju skrbi zase, produktivnosti in prostega časa na ravni telesnega, kognitivno-perceptivnega ter psihosocialnega delovanja, aktivnosti in udeležbe v družbi,
- načrtovanje terapevtskega programa delvnoterapevtske obravnave v skladu z vrsto, naravo in ravno problemov izvajanja aktivnosti,
- razvijanje, izboljšanje, prilagajanje ali nadomeščanje spretnosti skrbi zase, produktivnosti in prostega časa,
- razvijanje, obnavljanje ali vzpodbujanje funkcij senzomotornih, kognitivno-perceptivnih in psihosocialnih sestavin izvajanja aktivnosti z uporabo različnih terapevtskih pristopov, metod in tehnik,
- ocenjevanje in prilagajanje domačega, delovnega in socialnega okolja posameznikovim telesnim, kognitivnim in psihosocialnim zmogljivostim,
- izobraževanje posameznikov, svojcev, skrbnikov, učiteljev, vzgojiteljev, zdravstvenih delavcev ter drugih, posamezniku pomembnih oseb, o vsebini, vlogi in ciljih delovne terapije,
- terapevtske, zdravstveno-vzgojne in preventivne dejavnosti na področju prilagajanja in uravnoveženega načrtovanja ter izvajanja aktivnosti posameznikov v domačem, delovnem, socialnem in drugih okoljih,
- dokumentiranje ciljev in vsebine programa delovne terapije ter vmesno in končno oceno učinkovitosti delvnoterapevtske obravnave.

3. člen

Pripravnik si pridobiva znanja in spretnosti, potrebna za samostojno opravljanje del in nalog s področja, za katerega se usposablja, tako, da:

- opravlja posamezne naloge pod vodstvom mentorja ali drugega za to določenega strokovnega sodelavca,
- proučuje strokovno literaturo in predpisano gradivo za posamezno vsebinsko področje ter druga gradiva, ki so določena s programom pripravništva,
- se udeležuje izobraževanj, posebej organiziranih za pripravnike,
- obravnava posamezna vprašanja na posvetih z mentorjem,
- se udeležuje izobraževanj s posameznih strokovnih področij.

4. člen

Pripravnništvo traja devet mesecev, od tega:

- en mesec na področjih upravljanja, organizacije dela in poslovanja ter varstva pri delu pri delodajalcu,
- osem mesecev usposabljanje za delovno terapijo na posameznih strokovnih področjih, od tega najmanj en mesec v terciarni zdravstveni dejavnosti (dejavnost klinik in inštitutov) in najmanj en mesec v socialno varstvenih zavodih, pri izvajalcih zasebne zdravstvene dejavnosti ali v bolnišnici.

II. VSEBINE IN OBSEG PROGRAMA PRIPRAVNİŠTVA

A) Področje upravljanja, organizacije dela, poslovanja in varstva pri delu

5. člen

Pripravnik poglobi znanje iz vsebin organizacije dela, upravljanja in varstva pri delu tako, da:

- spozna dejavnost, organiziranost in delovanje javnih zdravstvenih zavodov, izvajalcev zasebne zdravstvene dejavnosti in drugih javnih zavodov,
- se seznani s splošnimi akti delodajalca, ki urejajo dejavnost, organizacijo dela, delovna razmerja in varstvo pri delu,
- spozna predpise, ki urejajo področje varstva pri delu, pomen varstva pri delu za ohranjanje zdravja in ukrepe ter zahteve, ki zagotavljajo varno delo,
- spozna dejanske in možne škodljivosti ter nevarnosti za zdravje, ki lahko nastopijo v delovnem procesu,
- se seznani z upravljanjem, planiranjem dela, vrednotenjem opravljenega dela in ukrepanjem z vidika racionalizacije in gospodarnosti,
- ravna skladno z načeli poklicne etike v odnosu do pacientov oziroma varovancev, sodelavcev in družbe.

B) Delovna terapija na posameznih strokovnih področjih

6. člen

Pripravnik se usposobi za opravljanje dejavnosti delovne terapije.

Vsebina:

- ocenjevanje pacientove sposobnosti izvedbe smiselne in namenske aktivnosti na ravni aktivnosti oziroma sodelovanja,
- ocenjevanje pacientove sposobnosti na ravni okvare,
- določanje ciljev (kratkoročnih in dolgoročnih) delovnoterapevtske obravnave,
- izbiranje metode in tehnike delovnoterapevtske obravnave,
- izvajanje programov delovne terapije,
- dokumentiranje,
- ocenjevanje učinkovitosti dela,
- izvajanje zdravstveno vzgojnega in preventivnega dela,
- samostojno delo in sodelovanje v timu.

III. PROGRAM STROKOVNEGA IZPITA

7. člen

Program strokovnega izpita obsega preverjanje teoretičnih in praktičnih znanj iz naslednjih področjih:

- strokovnih vsebin s področja delovne terapije,
- prve pomoči,
- socialne medicine,
- osnov pravne ureditve s področja zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

8. člen

Strokovne vsebine s področja delovne terapije obsegajo:

- opredelitev delovne terapije;
- teoretične vsebine, načela in prakso v delovni terapiji

(razvoj, vrednote, raznovrstnost in edinstvenost, modeli in pristopi v delovnoterapevtski obravnavi);

- delovnoterapevtsko prakso

(ocenjevanje pacientovih sposobnosti izvajanja aktivnosti na področju ožjih in širših dnevnih aktivnosti, dela in prostega časa, analizo glavnih problemov na področju izvajanja aktivnosti na področju ožjih in širših dnevnih aktivnosti, dela in prostega časa, izdelavo programa delovnoterapevtske obravnave, postavljanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev delovnoterapevtske obravnave, vodenje strokovne dokumentacije, oceno izida delovnoterapevtske obravnave);

- ocenjevanje v delovni terapiji

(uporabo mednarodne klasifikacije MKF v delovnoterapevtski obravnavi, oceno pacientovih sposobnosti na ravni aktivnosti in sodelovanja (»od zgoraj navzdol«), oceno pacientovih sposobnosti na ravni okvare (»od spodaj navzgor«), uporabo standardiziranih in nestandardiziranih ocenjevalnih inštrumentov na ravni aktivnosti in sodelovanja, uporabo standardiziranih in nestandardiziranih ocenjevalnih inštrumentov na ravni okvare);

- vsebino delovnoterapevtske obravnave

(sodelovanje v zdravstvenem timu, prepoznavanje pacientovih potreb in sposobnosti pri izvajanju življenjskih aktivnosti, izbira ustrezne ocenjevalne metode v delovni terapiji, določanje delovnoterapevtskih problemov po prednosti, ocena in izdelava okvirne delovnoterapevtske obravnave, izbira ustreznih pristopov in modelov delovnoterapevtske obravnave, sprotno strokovno dokumentiranje, vrednotenje rezultatov delovnoterapevtskega obravnavanja, zaključna ocena in usmerjanje pacienta v skupnost);

- zdravstveno vzgojno in preventivno delo;
- osnove raziskovalnega dela.

9. člen

Področje prve pomoči obsega:

- organizacijo in nudenje prve pomoči v rednih in izrednih razmerah,
- teoretično usposobljenost za nudenje prve pomoči,
- pravne vidike nudenja prve pomoči poškodovanim in nenadno zbolelim,
- organizacijske ukrepe v rednih in izrednih razmerah,
- prepoznavanje različnih vrst poškodb (zlomov, krvavitev, šokovnih stanj, stanj motene zavesti, opeklin, omrzlin, podhladitev, vročinske kapi, poškodb z električnim tokom, poškodb z jedkovinami, zastrupitev, nezavesti, znakov klinične in biološke smrti),
- ukrepe prve pomoči pri poškodovancih in nenadno zbolelih (zavarovanje, prenašanje, prevoz poškodovancev in nenadno zbolelih; način imobilizacije udov, hrbtenice, ukrepi pri šoku, pri topih poškodbah kože in podkožja, pri poškodbah glave, prsnega koša, trebuha, zunanjih krvavitvah, opeklinah in vročinski kapi, omrzlinah in podhladitvah, pri poškodbah z električnim tokom, pri stanjih motene zavesti).

10. člen

Področje socialne medicine obsega:

- krepitev zdravja (način ohranjanja zdravja, možnosti za krepitev zdravja, pomen zdravja kot osebne in družbene vrednote, vrste sodobnih metod in učnih pripomočkov v vzgoji za zdravje in njihov pomen v zdravstveni vzgoji), različne deklaracije, listine in kodekse o zdravju,
- interdisciplinarno vlogo socialne medicine, socialno patologijo, razliko med modernimi in klasičnimi socialnimi boleznimi, opredelitev skrbi za rizične skupine prebivalstva, bistvo preprečevanja socialnih bolezni in povezovanje socialne medicine z drugimi strokami,
- pomen in namen statistike v zdravstvu, dokumentacijo in informacijski sistem v zdravstvu, statistična opazovanja, obdelavo podatkov, prikazovanje podatkov, pozitivnih in negativnih kazalcev zdravstvenega stanja prebivalstva, pomen in delitev demografske statistike,
- pravice, odgovornosti in obveznosti na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

11. člen

Osnove pravne ureditve s področja zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja obsegajo:

- ustavne pravice in temeljne svoboščine v zvezi z zdravstvenim varstvom in zdravstvenim zavarovanjem,
- temeljne določbe ustave o državni ureditvi kot podlagi organiziranosti zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene dejavnosti,
- pravne vire s področja zdravstva,
- organizacijo zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti,
- zdravstveno zavarovanje,
- organizacijske oblike zdravstvene dejavnosti, vrste zdravstvenih zavodov in notranjo organiziranost,
- pravice in dolžnosti zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter njihovo združevanje v zbornice in strokovna združenja,
- nadzor nad delom zdravstvenih zavodov in zdravstvenih delavcev ter ostale oblike nadzora v zdravstvu,
- pravice in dolžnosti pacientov ter postopek uveljavljanja njihovih pravic,
- druga področja zdravstvene dejavnosti (lekarniško dejavnost, področje duševnega zdravja, zdravil, preskrbe s krvjo in krvnimi pripravki ter s človeškimi tkivi in celicami, namenjenimi za zdravljenje, zdravilске dejavnosti, nalezljivih bolezni, presaditev delov človeškega telesa zaradi zdravljenja),
- varnost in zdravje pri delu,
- zbirke podatkov v zdravstvu,
- odškodninsko odgovornost v zdravstvu,
- kazniva dejanja zoper človekovo zdravje.

IV. KONČNA DOLOČBA

12. člen

Ta odredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-34/2013/6

Ljubljana, dne 30. julija 2013
Minister
za zdravje

Tomaž Gantar l.r.
Minister
za zdravje